

ÚSTAV PAMÄTI NÄRODA PODATEĽNÄ	
Došlo:	19 JAN. 2007 LR/2007/000197
Číslo:	
Prílohy:	Navrhovateľ:

7C 151/05-144-
1205217076

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave v konaní pred samosudkyňou **JUDr. Zuzanou Korčekovou** v právnej veci navrhovateľa **Sándora Neszmériho**, Rovniankova 15, Bratislava, zastúpeného advokátom **JUDr. Pavlom Hagarim**, Vlčkova 8/A, Bratislava, proti odporcovi **Ústav pamäti národa**, Nám. SNP 28, Bratislava, o ochranu osobnosti rozhodol

t a k t o :

Súd **určuje**, že navrhovateľ je vedený vo zväzkoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agent neoprávnene.

Odporca **je povinný** zverejniť toto rozhodnutie súdu na svojej úvodnej internetovej stránke - www.upn.gov.sk do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh **zamieta**.

Žiadny z účastníkov **nemá právo** na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom podaným na súd dňa 1.7.2005 sa navrhovateľ domáhal, aby súd určil, že navrhovateľ je vedený vo zväzkoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agent neoprávnene. Ďalej žiadal, aby súd uložil odporcovi povinnosť upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa, odstrániť následky týchto zásahov a to tým, že odstráni zo svojho archívu a internetovej stránky - www.upn.gov.sk navrhovateľov osobný zväzok zavedený pod reg. číslom 20211 a uložil odporcovi povinnosť zverejniť rozhodnutie súdu na svojej úvodnej internetovej stránke - www.upn.gov.sk spolu s ospravedlnením v tomto znení: " Ústav pamäti národa sa touto cestou ospravedlňuje Sándorovi Neszmérimu, za uverejnenie nepravdivej informácie na svojej internetovej stránke týkajúcej sa skutočnosti, že Sándor Neszméri bol vo zväzkoch bývalej ŠTB neoprávnene vedený ako agent."

Navrhovateľ uviedol, že od roku 1976 pôsobil na území SR ako novinár týždenníka NÖ. Jeho články boli podpísované celým menom Alexander Neszméri. Osobne sa dostal do

styku s ŠTB až v roku 1982, keď bol zvolený za tajomníka Ústredného výboru Csemadoku.. Po zjazde zväzu major ŠTB Štefan Danáš navštívil sídlo ÚV a za prítomnosti predsedu zväzu Zoltána Sidóa, vedúceho tajomníka a dvoch tajomníkov im oznámil, že ako dôstojník ŠTB bude s nimi v kontakte, čo odôvodnil nutnosťou kontaktu a to za účelom získania prehľadu o masových akciách Csemadoku. Major ŠTB Štefan Danáš začal pravidelne navštevovať ústredie zväzu - Csemadoku. Navrhovateľ bol nútený podávať mu informácie o pripravovaných akciách v oblasti záujmovej umeleckej činnosti a vzdelávacích akcií. Po odchode majora Štefana Danáša do dôchodku, navrhovateľ bol povinný podávať predmetné správy kapitánovi ŠTB Jánovi Lenártovi, avšak len v tom prípade, že kapitán Lenárt navštívil sekretariát Csemadoku a oficiálne požiadal o stretnutie. Napriek tomu kapitán Lenárt označil v roku 1986 navrhovateľa za agenta a spravil z toho záznam v registroch ŠTB. Navrhovateľ nikdy nespolupracoval s dôstojníkmi ŠTB, ak podával informácie, tak nie ako súkromná osoba, ale len oficiálnou cestou, ako tajomník Csemadoku, a to za prítomnosti predsedu a vedúceho tajomníka Csemadoku a výlučne o kultúrnych záležitostiach, ktoré boli verejne známe. Uverejnením nepravdivých, neúplných a pravdu skresľujúcich informácií bolo zasiahnuté do osobnej, profesionálnej, ako aj ľudskej dôstojnosti navrhovateľa.

Odporca s návrhom nesúhlasil, žiadal ho zamietnuť. Uviedol, že navrhovateľ nepreukázal, že odporca sa dopustil neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv a nepreukázal ani svoju aktívnu legitimáciu. Navrhovateľ nepredložil žiaden dôkaz o ujme alebo škode, ktorú utrpel priamym zverejnením záznamu z registračných protokolov. Činnosť odporcu sa riadi zákonom č. 553/02 Z.z., v ktorom je presne uvedené, akým spôsobom odporca zverejňuje evidenčné podklady zo zachovaných alebo rekonštruovaných protokolov, zväzkov a ďalších evidenčných pomôcok ŠTB. Jedná sa o zákonnú licenciu. Registračné protokoly viedla Štátna bezpečnosť na základe vtedy platných predpisov. Podrobnosti o podmienkach spolupráce, ako aj o evidencii upravovala smernica pre prácu s tajnými spolupracovníkmi. Tieto smernice a prísna kontrola vylučovali možnosť neoprávnenej evidencie. Ďalej odporca uviedol, že v jeho depozite sa nenachádza osobný zväzok, ktorý viedla ŠTB na spolupracovníka Alexandra Neszmerého. Odporca ďalej namietal nedostatok pasívnej legitimácie s tým, že nie je pôvodcom zásahu, ani právny nástupca toho, kto mal neoprávnene zasiahnuť do navrhovateľových práv na ochranu osobnosti. Odporca nie je právnym nástupcom ústredného orgánu štátnej správy, ktorý vykonával pôsobnosť v oblasti kontrarozviednej a rozviednej ochrany verejnej štátnej bezpečnosti. Spoluprácu navrhovateľa s orgánmi štátnej bezpečnosti potvrdzuje dochovaná dokumentácia, ako aj výpovede svedkov.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, štatutárneho zástupcu odporcu a svedkov Štefana Danáša, Jána Lenárta, RNDr. Michala Škarbu a JUDr. Františka Budaváryho a obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu a zistil tento skutkový stav:

Odporca zverejnil na svojej internetovej stránke, KS ZNB - Správa Štb Bratislava (Séria: II), na str. 26 prepis evidenčného záznamu, že KS ZNB, Správa Štb Bratislava zaviedla zväzok na osobu menom Alexander Neszmer, nar. 17.11.1952, pod registračným číslom 20211, druh zväzku - A (prevedené dňa 3.6.1986), krycie meno SAŠA (ŠAŇO).

V roku 1985 si major Štefan Danáš vyúčtoval služobné výdavky na heslo a evidenčné číslo zväzku D ŠAŇO č. zv. 20211, a to v mesiaci júl sumu 50,- Sk, v mesiaci august sumu 500,- Sk, v mesiaci september sumu 47,- Sk (28.9.85), a kapitán Ján Lenárt si vyúčtoval

7C 151/05
1205217076

služobné výdavky na to isté heslo a evidenčné číslo zväzku v mesiaci október sumu 110,- Sk (29.10.85), v mesiaci november sumu 300,- Sk (15.11.85) a sumu 40,- Sk (29.11.85).

V roku 1986 si kapitán Ján Lenárt vyúčtoval služobné výdavky na heslo a evidenčné číslo zväzku D ŠAŇO resp. SAŠA č. zv. 20211 v mesiaci január sumu 75,- Sk (31.1.86), v mesiaci február sumu 30,- Sk (19.2.86), sumu 30,- Sk (25.2.86) a sumu 300,- Sk (25.2.86), v mesiaci marec sumu 30,- Sk (4.3.86), sumu 30,- Sk (10.3.86), sumu 35,- Sk (13.3.86), sumu 35,- Sk (24.3.86) a sumu 300,- Sk (24.3.86), v mesiaci apríl sumu 300,- Sk (3.4.86) a sumu 100,- Sk (28.4.86), v mesiaci máj sumu 95,- Sk (23.5.86) a sumu 300,- Sk (30.5.86), v mesiaci jún sumu 40,- Sk (17.6.86), sumu 40,- Sk (27.6.86), sumu 30,- Sk (29.6.86) a sumu 500,- Sk, v mesiaci júl sumu 35,- Sk (3.7.86), sumu 35,- Sk (10.7.86) a sumu 30,- Sk (16.7.86), v mesiaci august sumu 100,- Sk (14.8.86) a sumu 500,- Sk (7.8.86), v mesiaci október sumu 500,- Sk (9.10.86) a v mesiaci november sumu 1.000,- Sk (6.11.86).

V roku 1987 si kapitán Ján Lenárt vyúčtoval služobné výdavky na heslo a evidenčné číslo zväzku SAŠA č. zv. 20211, a to v mesiaci marec sumu 500,- Sk (30.3.87), v mesiaci máj sumu 1.000,- Sk (28.5.87), v mesiaci jún sumu 90,- Sk (30.6.87), v mesiaci júl sumu 45,- Sk (31.7.87) a kapitán Alexander Kováč si vyúčtoval služobné výdavky na to isté heslo a evidenčné číslo zväzku v mesiaci september sumu 70,- Sk (17.9.87), sumu 34,- Sk (18.9.87) a sumu 250,- Sk (18.9.87) a v mesiaci november sumu 37,- Sk (26.11.87).

V roku 1988 si kapitán Alexander Kováč vyúčtoval služobné výdavky na heslo a evidenčné číslo zväzku SAŠA č. zv. 20211 v mesiaci január sumu 55,- Sk (15.1.88), v mesiaci február sumu 41,- Sk (16.2.88), sumu 31,- Sk (24.2.88) a sumu 500,- Sk (24.2.88), v mesiaci marec sumu 47,- Sk (15.3.88), v mesiaci máj sumu 35,10,- Sk (31.5.88) a kapitán Ján Lenárt si vyúčtoval služobné výdavky na to isté heslo a evidenčné číslo zväzku v mesiaci január v sume 37,- Sk (29.1.88).

Podľa potvrdenia obce Dolné Saliby - Matričného úradu Dolné Saliby zo dňa 7.2.2006 navrhovateľ na základe vlastnej žiadosti v súlade s § 19 ods. 3 zák. č. 154/94 Z.z. zmenil svoje meno z Alexandra na Sándora dňom 13.12.1994.

Svedok Štefan Danáš, ktorý pracoval v Správe štátnej bezpečnosti ako starší referent na úseku národnostnej politiky 32 rokov do roku 1986, uviedol, že spoznal navrhovateľa asi pred 30 rokmi v rámci preventívnych opatrení. Prišiel s ním do styku asi 3 krát, ale vždy len v rámci preventívnych opatrení, išlo o oficiálne kontaktovanie, navrhovateľ nebol tajným spolupracovníkom. Vylúčil, že by sa jednalo o vedomú spoluprácu, on ho ako agenta nezaevidoval. Vylúčil, že by navrhovateľ pracoval v pozícii agenta. **On nezaviedol registračný zväzok dôverník na Alexandra Neszmeryho v roku 1977.**

Svedok Ján Lenárt, ktorý pracoval v Štátnej bezpečnosti od roku 1978 do roku 1980 v Galante a od roku 1985 do roku 1989 v Bratislave, ako starší referent, špecialista, uviedol, že pracovne prichádzal do styku s navrhovateľom iba pri oficiálnych stykoch, keď chodievali na vtedajší Ústredný výbor Czemadoku. Vo väčšine prípadov tam bol navrhovateľ ako tretí článok, väčšinou robili s inými funkcionármi. Navrhovateľ nebol tajným spolupracovníkom Štátnej bezpečnosti, nebol agentom. Svedok nevedel o tom, že by bol s navrhovateľom urobený viazací akt. Stávalo sa, že keď niekto pracoval s nejakým nomenklatúrnym kádrom, tak ho nemohol evidovať, teda fiktívne tam mohol byť uvedený navrhovateľ, ako falošný

človek na miesto ozajstného agenta. Navrhovateľ o tom nevedel, že sa takto použilo jeho meno. Mohlo sa stať, že niekedy v rámci plnenia plánu zaevidovali aj niekoho, kto v skutočnosti nespoločracoval.

Svedok RNDr. Michal Škarba, ktorý pracoval v Štátnej bezpečnosti od 1.10.1978 do 30.6.1990 ako operatívny pracovník a neskôr náčelník oddelenia, uviedol, že nebol prítomný pri viazacom akte navrhovateľa, navrhovateľa nepozná. Mohlo sa stať, že niekto bol evidovaný ako agent bez toho, aby o tom vedel a dal na to súhlas, napr. aby sa splnili plány. Nevedel sa jednoznačne vyjadriť k tomu, či bol navrhovateľ tajným spolupracovníkom Štátnej bezpečnosti. S navrhovateľom sa nikdy nestretol, nemá vedomosť o tom, že by pracoval ako agent. Nemohli sa fiktívne vyrábať doklady o výdavkoch na tajného spolupracovníka, ale stalo sa, že niekto bol tri roky mŕtvy a stále sa neho účtovali výdavky.

Svedok JUDr. František Budaváry, ktorý pracoval v Štátnej bezpečnosti od roku 1972 do marca 1986 ako náčelník odboru a náčelník správy, uviedol, že navrhovateľa nepozná. Na viazaciach aktoch tajných spolupracovníkov sa nezúčastňoval. Podpisoval návrhy na získanie tajného spolupracovníka, vždy len na základe písomných podkladov a správ nižších spolupracovníkov. Určitá dôvera tam bola v tých nižších spolupracovníkov, takže nebolo pravdepodobné, že by oklamali alebo, že by predložili nepravdivé údaje alebo podklady. Nemalo by sa stať, že by bol niekto zaevidovaný ako agent bez písomného alebo ústneho súhlasu. V tom čase sa nepraktizovalo, že by bol niekto daný ako fiktívny človek namiesto ozajstného agenta, smernice to nepovoľovali. Finančné výdavky nebolo možné použiť na fiktívnu osobu, lebo tie finančné výdavky sa preukazovali dokladmi a predchádzalo to cez viacero pracovníkov. V prípade, že tajný spolupracovník odmietol spoluprácu, mohol byť evidovaný maximálne 3 až 4 mesiace. Pravidelne sa vykonávali kontroly aj z vyšších inštitúcií, minimálne raz ročne, kde sa museli predkladať všetky spisy a z nich sa dalo zistiť, či sa tam vykonáva nejaká činnosť alebo nie. Keby sa zistilo, že napr. pol roka tam nebola vykonaná žiadna činnosť, tak by ten operatívny pracovník mal problém. Nie je možné, aby to 3 až 4 roky utajoval.

Podľa čl. 3 Smernice pre prácu so spolupracovníkmi kontrarozviedky (A - oper - I - 3) tajný spolupracovník je osoba, ktorá bola získaná na spoluprácu spôsobom stanovenými týmito smernicami, udržiava s pracovníkmi kontrarozviedky konšpiratívny styk, plní uložené úlohy, podáva alebo predáva poznatky a informácie alebo poskytuje kontrarozviedke pomoc alebo služby, ktoré je potrebné utajovať.

Podľa čl. 6 cit. smernice rozlišujú sa tieto kategórie tajných spolupracovníkov:

- a) rezident,
- b) agent,
- c) držiteľ prepožičaného bytu.

Podľa čl. 12 cit. smernice agent je tajný spolupracovník, ktorý plní úlohy pri odhaľovaní, rozpracovaní a dokumentovaní protištátnej trestnej činnosti a úlohy smerujúce k predchádzaniu a zabráneniu tejto trestnej činnosti.

Podľa čl. 34 cit. smernice po zhromaždení potrebných poznatkov o kandidátovi prístupuje pracovník kontrarozviedky k ich vyhodnoteniu. Ak dôjde k záveru, že kandidát zodpovedá požiadavkám pre ktoré bol vybraný, spracuje návrh na získanie na spoluprácu tajného spolupracovníka, ktorý predkladá na schválenie náčelníkovi s príslušnou schvaľovacou právomocou. Tým sa uzatvára obdobie výberu a preverovania kandidáta.

Podľa čl. 44 ods. 1, veta prvá a druhá cit. smernice po schválení návrhu na získanie tajného spolupracovníka príslušným náčelníkom uskutočňuje pracovník kontrarozviedky prípravu na viazací akt, ktorá vychádza z dopredu stanoveného postupu uvedeného v návrhu. Viazací akt sa musí uskutočniť v čo najkratšej dobe, najneskôr do 30 dní po schválení návrhu.

Podľa čl. 44 ods. 2 cit. smernice viazací akt sa uskutočňuje v prostredí, ktoré zaručuje jeho utajenie a ničím nerušený priebeh. Najvhodnejšie na tento účel sú vybrané miestnosti umožňujúce konšpiratívny príchod a odchod získavaného tajného spolupracovníka.

Podľa čl. 44 os. 3 cit. smernice viazanie tajného spolupracovníka uskutočňuje pracovník kontrarozviedky, ktorý ho bude riadiť. Príslušný náčelník rozhodne, či sa viazacieho aktu zúčastní sám, alebo podľa potreby ním určený ďalší pracovník.

Podľa čl. 46 ods. 1 cit. smernice ak súhlasí získavaný tajný spolupracovník so spoluprácou, podpisuje pripravený záväzok na spoluprácu alebo ho spíše sám voľnou formou.

Podľa čl. 46 ods. 2 cit. smernice písomný záväzok sa nevyžaduje v prípadoch, keď by jeho podpis mohol ohroziť dobrý vzťah získavaného tajného spolupracovníka na spoluprácu s kontrarozviedkou. V tomto prípade postačí ústny súhlas získavaného tajného spolupracovníka.

Podľa čl. 49 cit. smernice záznam o priebehu viazacieho aktu predloží pracovník kontrarozviedky náčelníkovi, ktorý schvaľoval návrh na získanie tajného spolupracovníka. Po jeho súhlase registruje tajného spolupracovníka podľa príslušných smerníc.

Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 2 psím. f) zák. č. 553/2002 Z.z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 - 1989 a o založení Ústavu pamäti národa na účely tohto

zákona sa rozumie dokumentom všetky druhy zväzkov, podzväzkov, informačných výstupov zo zväzkov, záznamov, personálnych (kádrových) spisov a osobných evidenčných kariet, ktoré sú predmetom sprístupňovania alebo zverejňovania podľa tohto zákona.

Podľa § 2 písm. g) cit. zák. na účely tohto zákona sa rozumie bezpečnostnou zložkou Štátna bezpečnosť, Hlavná správa vojenskej kontrarozvedky Zboru národnej bezpečnosti (III. správa), spravodajská správa Hlavnej správy Pohraničnej stráže a ochrany štátnych hraníc, odbor vnútornej ochrany Zboru nápravnej výchovy, Spravodajská služba Generálneho štábu Československej armády alebo predchodcovia týchto zložiek v období od 18. apríla 1939 do 31. decembra 1989.

Podľa § 8 ods. 3 cit. zák. dokumenty o činnosti bezpečnostných zložiek štátu [§ 2 písm. f) a g)] vo vlastníctve ústavu sú nenahraditeľným svedectvom o historickom období, v ktorom vznikli, a preto ako dôležité pre uchovanie pamäti národa sú jeho kultúrnym dedičstvom.

Podľa § 19 ods. 1 cit. zák. ústav vydá tlačou a na elektronických médiách prepis evidenčných záznamov zo zachovaných alebo rekonštruovaných protokolov zväzkov a ďalších evidenčných pomôcok Štátnej bezpečnosti z rokov 1939 až 1989, hlavne s údajmi o dátume zavedenia zväzku, jeho pohybe a archivovaní, druhu zväzku a jeho zmene, osobách, ak sa nejedná o cudzincov, alebo objektoch, ku ktorým sú zväzky evidované. Zo zachovaných protokolov zväzkov Hlavnej správy rozvedky Zboru národnej bezpečnosti (I. správa) vydá ústav prehľad objektových zväzkov evidovaných do 31. decembra 1989 a prehľad aktívnych a vplyvových opatrení. Ústav vydá tiež tlačou a na elektronických médiách prepis protokolu zväzkov odboru vnútornej ochrany Zboru nápravnej výchovy v rozsahu objektových zväzkov a zväzkov osôb evidovaných ako spolupracovníci tohto odboru, ak boli využité na prospech Štátnej bezpečnosti.

Podľa § 19 ods. 2 cit. zák. ústav priebežne vydáva tlačou a na elektronických médiách zoznam personálnych (kádrových) spisov príslušníkov bezpečnostných zložiek, sprístupnených podľa § 17 ods. 1 písm. b) bodu 2, zároveň s uvedením dátumu zaradenia príslušníka do bezpečnostnej zložky, služobných funkcií vykonávaných príslušníkom v bezpečnostnej zložke a dátumu ukončenia tohto zaradenia.

Podľa § 26 ods. 3 cit. zák. ústav nie je povinný overovať, či údaje obsiahnuté v dokumente a údaje získané do informačného systému dokumentov zo zachovaných evidenčných pomôcok uvedených v odseku 2 sú presné alebo pravdivé.

S poukazom na citované zákonné ustanovenia, ako aj na výsledky vykonaného dokazovania, súd dospel k záveru, že návrhu je potrebné z časti vyhovieť.

Navrhovateľ sa v konaní domáhal práva na ochranu osobnosti, ktoré malo byť porušené tým, že odporca na svojej internetovej stránke uverejnil údaj o tom, že navrhovateľ bol evidovaný ako agent bývalej Štátnej bezpečnosti, ktorý údaj je podľa neho nepravdivý. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že na internetovej stránke odporcu bol zverejnený údaj o tom, že bývalá Štátna bezpečnosť (resp. jej organizačná zložka) zaviedla

zväzok (druh zväzku A - agent) na osobu Alexander Neszmary, nar. 17.11.1952. Dátum narodenia je totožný s dátumom narodenia navrhovateľa. Pokiaľ ide o meno Alexander, navrhovateľ v konaní predložil dôkaz, že do 13.12.1994, kedy si zmenil meno na Sándor, sa volal Alexander. Priezvisko uverejnené na internetovej stránke odporcu sa od priezviska navrhovateľa líši iba tým, že na konci je namiesto písmena "i" uvedené písmeno "y". Súd má za to, že tento rozdiel v priezvisku je natoľko nepatrný (naviac môže byť považovaný iba za chybu v písaní), že identifikačné údaje uvedené na internetovej stránke odporcu je možné stotožniť s osobou navrhovateľa, čím je daná jeho aktívna legitímácia v tomto konaní.

Samotné zverejnenie tohto údajá na internetovej stránke odporcu nie je neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa, nakoľko odporcovi vyplýva priamo zo zákona povinnosť uverejniť tento údaj v rámci zverejnenia evidenčných záznamov bývalej Štátnej bezpečnosti, a to bez toho, aby bol odporca povinný overovať pravdivosť alebo úplnosť týchto údajov a bez toho, aby mohol odporca robiť akékoľvek zásahy do týchto materiálov. Neoprávneným zásahom v zmysle § 13 OZ však môže byť samotné neoprávnené evidovanie osoby v materiáloch bývalej Štátnej bezpečnosti. Preto súd v konaní skúmal, či navrhovateľ bol, alebo nebol oprávnené evidovaný v materiáloch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agent. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že neexistuje relevantný dôkaz o tom, že by boli splnené formálne náležitosti, ktoré boli upravené v Smernici pre prácu so spolupracovníkmi kontrarozvedky (A - oper - I - 3), teda že bol podaný návrh operatívneho pracovníka na získanie tajného spolupracovníka (navrhovateľa), že by sa uskutočnil s navrhovateľom viazací akt, a že by dal navrhovateľ písomný alebo aspoň ústny súhlas s tajnou spoluprácou. Zväzok, ktorý by sa mal týkať navrhovateľa, sa v depozite odporcu nenachádza. Osoby, ktoré sa mali zúčastniť na viazacom akte navrhovateľa, toto nepotvrdili, žiaden z vypočutých svedkov nebol prítomný pri viazacom akte navrhovateľa. Svedkovia Štefan Danáš a Ján Lenárt popierali, že by bol navrhovateľ tajným spolupracovníkom ŠTB, uviedli, že pokiaľ sa s ním stretli, tak iba oficiálne, nešlo o tajnú spoluprácu. O tom, že bol navrhovateľ tajným spolupracovníkom ŠTB (agent) svedčí iba záznam v registračných zväzkoch, z ktorého je zrejmé, že bol zavedený zväzok pod reg. č. 20211 na osobu Alexander Neszmary. Toto však nie je relevantný dôkaz, najmä aj vzhľadom na výpovede niektorých z vypočutých svedkov, ktorí uviedli, že sa niekedy mohlo stať, že bola zaevidovaná osoba bez toho, aby dala súhlas na tajnú spoluprácu (či už kvôli plneniu plánu, alebo na zakrytie skutočného tajného spolupracovníka). Je síce pravdou, že jeden z vypočutých svedkov (JUDr. František Budaváry) vo svojej výpovedi uviedol, že takéto niečo sa nemohlo (resp. nemalo by sa) stávať, súd však mal za to, že ani táto jeho výpoveď nemohla jednoznačne rozptýliť pochybnosti súdu o hodnovernosti všetkých evidenčných záznamov v materiáloch bývalej Štátnej bezpečnosti, preto pri absencii celého zväzku (najmä dokladu o súhlase navrhovateľa s tajnou spoluprácou) resp. svedeckých výpovedí, ktoré by jednoznačne potvrdili, že navrhovateľ bol vedomým tajným spolupracovníkom ŠTB, súd nemôže považovať jeho evidenciu za oprávnenú. Odporca ďalej predložil ako dôkaz vyúčtovania služobných výdavkov pracovníkov Štátnej bezpečnosti za roky 1985 až 1988, z ktorých vyplýva, že si pracovníci ŠTB (najmä kapitán Ján Lenárt) v týchto rokoch vyúčtovali výdavky na tajného spolupracovníka s krycím menom ŠAŇO resp. SAŠA, avšak samotný Ján Lenárt vo svojej výpovedi uviedol, že osoba, s ktorou sa stretával, nebol navrhovateľ. Preto mal súd za to, že ani tento dôkaz jednoznačne nesvedčí o tom, že bol navrhovateľ oprávnené evidovaný v materiáloch ŠTB.

Keďže teda evidencia navrhovateľa ako agenta v materiáloch Štátnej bezpečnosti bola neoprávnená (pričom odporca na základe zákona tento údaj zverejnil na internetovej stránke, teda sprístupnil širokej verejnosti), je táto evidencia neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa, najmä jeho občianskej cti, ktorý je objektívne spôsobilý narušiť jeho právo na ochranu osobnosti, nakoľko údaj o tom, že bola nejaká osoba evidovaná ako agent Štátnej bezpečnosti, má difamujúci charakter, nakoľko konanie osoby, ktorá bola agentom ŠtB sa považuje v očiach verejnosti za nemorálne a takáto osoba sa považuje za osobu, ktorá sa podieľala na represii v období totalitného režimu. Navrhovateľ pritom nemusel preukazovať, že mu naozaj vznikla nemajetková ujma ani príčinnú súvislosť medzi neoprávneným zásahom a nemajetkovou ujmom, nakoľko pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti postačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť právo na ochranu osobnosti (čo v tomto prípade splnené bolo, ako už bolo uvedené v predchádzajúcej vete) a navrhovateľ sa v konaní nedomáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V zmysle § 13 ods. 1 OZ má fyzická osoba, ktorej právo na ochranu osobnosti bolo porušené alebo ohrozené neoprávneným zásahom, právo domáhať sa, aby sa odstránili následky týchto zásahov, preto súd vyhovel návrhu a určil, že navrhovateľ je vedený vo zväzkoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agent neoprávnené, pričom zároveň uložil odporcovi povinnosť zverejniť toto rozhodnutie súdu na jeho internetovej stránke, kde sú zverejnené aj záznamy z registračných protokolov, čím sa podľa názoru súdu, odstránia následky neoprávneného zásahu do práva navrhovateľa na ochranu jeho osobnosti.

Pokiaľ odporca namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na jeho strane, súd mal za to, že odporca v tomto spore je pasívne legitímovaný, nakoľko je síce pravdou, že odporca nezaevidoval navrhovateľa do materiálov bývalej Štátnej bezpečnosti a nie je ani právnym nástupcom ústredného orgánu, do ktorého kompetencie patrila táto evidencia, avšak v súčasnosti je správcom resp. aj vlastníkom dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu (§ 8 ods. 3 zák. č. 553/2002 Z.z.), čím je daná jeho pasívna legitímácia v tomto konaní.

Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť upustiť od neoprávnených zásahov do jeho práva na ochranu osobnosti, v tejto časti súd návrh zamietol, nakoľko v tejto časti bol návrh navrhovateľa neurčitý a preto nevykonateľný, nakoľko v ňom nebolo uvedené, od akých konkrétnych neoprávnených zásahov má odporca upustiť.

Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť odstrániť následky týchto zásahov a to tým, že odstráni zo svojho archívu a internetovej stránky - www.upn.gov.sk navrhovateľov osobný zväzok zavedený pod reg. číslom 20211, v tejto časti takisto nemohol súd návrhu vyhovieť, nakoľko všetky dokumenty o činnosti bezpečnostných zložiek štátu (teda aj zväzok pod reg. č. 20211) sú súčasťou kultúrneho dedičstva národa, a preto nie je možné ich ničiť alebo do nich akýmkoľvek spôsobom zasahovať.

Navrhovateľ sa ďalej domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zverejniť na jeho internetovej stránke ospravedlnenie, v znení uvedenom v návrhu. Aj v tejto časti súd musel návrh zamietnuť, nakoľko inak by súd musel uložiť odporcovi povinnosť ospravedlniť sa za konanie, ktoré mu ukladá priamo zákon. Ako už súd vyslovil vyššie, neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa nebolo zverejnenie údajov z registračného zväzku bývalej ŠtB na internetovej stránke odporcu, ale samotná neoprávnená evidencia

navrhovateľa v materiáloch ŠTB. Naviac súd mal, za to, že rozhodnutie o tom, že navrhovateľ je neoprávnené evidovaný vo zväzkoch bývalej ŠTB ako agent a uloženie povinnosti odporcovi zverejniť tento rozsudok na jeho internetovej stránke, je dostačujúcou satisfakciou pre navrhovateľa.

Pokiaľ navrhovateľ žiadal, aby boli v konaní vypočutý ako svedkovia bývalý predseda Csemadoku Zoltán Sidó a vedúca sekretariátu Csemadoku Agáta Jablonecká, súd ich v konaní nevypočul, nakoľko ich výsluch nebol potrebný pre zistenie skutkového stavu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p., keďže obe procesné strany mali v konaní čiastočný úspech aj neúspech.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na tunajšom súde, písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

V Bratislave, dňa 15.12.2006

JUDr. Zuzana K o r č e k o v á
sudkyňa

Za správnosť vyhotovenia:
Monika Ivicová

